Talous ja tutkimus
Tiina Ruohola

28.9.2023

U 27/2023 vp

Lausunto asiassa Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi unionin tullikoodeksin ja Euroopan unionin tulliviranomaisen perustamisesta ja siihen liittyvistä asetus- ja direktiivimuutosehdotuksista (Unionin tullireformi)

Elinkeinoelämän keskusliitto EK kiittää lausuntopyynnöstä ja lausuu kantanaan seuraavan.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK kannattaa esitystä. Unionin tullireformi on elinkeinoelämän näkökulmasta toivottu ja esitettyä nopeampi voimaantulo olisi suotavaa. Tulliliitto on Euroopan unionin perusta ja turvaa sisämarkkinoiden häiriötöntä toimintaa. Tulliviranomaiset valvovat kaikkia tulliliittoon saapuvia ja sieltä poistuvia tavaroita. Tulliliiton toimivuus on keskeistä EU:n taloudelle, vauraudelle, kansainväliselle kilpailukyvylle ja myös sen häiriönsietokyvylle. Tullit muodostivat 11 prosenttia unionin budjetin tuloista vuonna 2022. Tullireformi on omiaan varmistamaan tulliliiton toimivuutta.

Menettelyjen yksinkertaistaminen ja hallinnollisen taakan keventäminen on kannatettavaa. Näiden osalta on tärkeää varmistua siitä, että tämä tapahtuu myös yritysten näkökulmasta eikä vain viranomaisten näkökulmasta.

Esityksessä on ehdotettu 150 euron tullittomuusrajan poistamista. Tämä on EK:n näkemyksen mukaan erityisen toivottavaa ja johtaa kotimaisten ja EU-toimijoiden kannalta neutraalimpaan kilpailutilanteeseen, koska nykyinen tullittomuus johtaa EU:n ulkopuolisten toimijoiden parempaan kilpailuasetelmaan. Tämä tullittomuusrajan poisto on myös linjassa vuonna 2021 tehtyyn vähäarvoisten maahantuontien verottomuusrajan poistoon.

Käsittelyn jatkuessa erityistä huomiota tulisi kiinnittää myös oikeussuojakysymyksiin. EU:n uuden tulliviranomaisen roolia suhteessa kansallisiin tulliviranomaisiin olisi syytä edelleen selkeyttää esimerkiksi sen osalta, miten ja keneltä yritys voi hakea jatkossa sitovaa tullitariffitietoa

Talous ja tutkimus
Tiina Ruohola

28.9.2023

ja miten päätöksestä on mahdollisuus hakea muutosta. EK kannattaa uuden tulliviranomaisen ja tullidatakeskuksen perustamista.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK kiinnittää huomiota ehdotuksen Trust and Check trader -kategoriaan, joka mahdollistaisi pitkälle meneviä helpotuksia tullimenettelyihin, kun toimija täyttää tiukat luotettavuuden ja läpinäkyvyyden ehdot. Viranomaisilla olisi ehdotuksen mukaan käytännössä suora yhteys yrityksen järjestelmään, josta viranomaiset saisivat koska vain tarvittavat tiedot. Elinkeinoelämän keskusliitto EK kannattaa luotettavan ja tarkastetun toimijan helpotuksia painottaen samalla, että järjestelmään liittymisen hyödyt ja kustannukset tulee olla balanssissa myös yrityksen näkökulmasta. Esimerkiksi AEO-toimijoita, joihin tullireformissa viitataan, on Suomessa 96 kpl. EK:n käsityksen mukaan AEO-toimijan statuksen saamiseen käytetty aika ja vaiva on monien toimijoiden näkökulmasta ylittänyt siitä saadut hyödyt. Asian jatkokäsittelyn aikana luotettavan ja tarkastetun toimijan kriteereitä on näin ollen syytä tarkastella kriittisesti, jottei sikäli perin kannatettava malli jää käytännön tasolla puhtaan teoreettiseksi vaihtoehdoksi, jota yritykset eivät tosiasiassa kykene hyödyntämään.

Kunnioittavasti

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Sami Pakarinen
Johtaja